

แผนการสอน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. รหัสวิชา	804 417	ชื่อวิชา	การออกแบบชุมชนเมืองเบื้องต้น	3(2-2-3)
ภาคการศึกษา	ต้น	ปีการศึกษา	2554	
อาจารย์ผู้สอน :				
	○ อ. เขมโชค ภูประเสริฐ (หัวหน้าวิชา)			
	○ อ. สิทธา กองสถานะ			

2. คำอธิบายรายวิชา :

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจในกระบวนการ และหลักการออกแบบชุมชนเมืองขั้นพื้นฐาน ศึกษาองค์ประกอบพื้นฐานทางกายภาพในการออกแบบชุมชนเมือง ศึกษาความสัมพันธ์ของงานสถาปัตยกรรมและงานวางผังในการออกแบบชุมชนเมือง และทำการศึกษาดูอย่างงานออกแบบชุมชนเมืองใน ต่างประเทศ เช่น ยุโรป อเมริกา ประเทศต่างๆ ในเอเชียและในประเทศไทย

3. วัตถุประสงค์รายวิชา :

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจในกระบวนการ และหลักการออกแบบชุมชนเมืองขั้นพื้นฐาน ศึกษาองค์ประกอบพื้นฐานทางกายภาพในการออกแบบชุมชนเมือง ศึกษาความสัมพันธ์ของงานสถาปัตยกรรมและงานวางผังในการออกแบบชุมชนเมือง และทำการศึกษาดูอย่างงานออกแบบชุมชนเมืองในต่างประเทศ และในประเทศ รวมทั้งทักษะการวิเคราะห์ประเด็น ศึกษาและฝึกการสังเคราะห์สถานการณ์และปรากฏการณ์สำคัญต่างๆในโลกและวิชาชีพ เมื่อจบรายวิชา นักศึกษาสามารถนำความรู้จากการออกแบบชุมชนเมืองและการวางผังไปประยุกต์ร่วมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม

4. เกณฑ์และวิธีการวัดผล :

วิชาการออกแบบชุมชนเมืองเบื้องต้น เป็นวิชาที่เน้นการบรรยายควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติตามเนื้อหาหัวข้อที่ทำการศึกษาในแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้ นักศึกษาได้ทำความเข้าใจและได้ทดลองทำการออกแบบชุมชนเมืองในขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์การให้คะแนน	เต็ม 100 คะแนน
1 การเข้าชั้นเรียน และความตั้งใจ	20%
2 การนำเสนอการสืบค้นรายสัปดาห์ (การสัมมนา 4 ครั้ง)	40%
3 งาน Assignment การบ้าน 2 ชิ้น	15%
4 งานFinal ผลงานการออกแบบชุมชน	25%
รวมคะแนน	100%

หมายเหตุ : การเข้าชั้นเรียน 20 % หาก น.ศ. ขาดเกิน 3 ครั้ง โดยที่ไม่มีหลักฐานการลาที่สมเหตุสมผล จะถือว่าตก! ในรายวิชานี้

: ในการเข้าชั้นเรียนแต่ละคาบ จะมีการมอบงาน Assignment ย่อย เพื่อทดสอบความเข้าใจในบทเรียนที่ผ่านมา และเป็นหัวข้อในการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสัปดาห์ต่อไป

5. หัวข้อที่สอนในวิชา 804 417 การออกแบบชุมชนเมืองเบื้องต้น (Introduction to Urban Design)

ภาคต้น ปีการศึกษา 2554

ลำดับคำ	วคป	หัวข้อที่สอน	กิจกรรม		อาจารย์	หมายเหตุ
			ผู้สอน	นักศึกษา		
1	1/มิย/54	แนะนำรายวิชา	บรรยาย	ฟังบรรยาย(S)	อาจารย์ทุกท่าน	ส่วนที่ 1 ภาคปฐมนิเทศ
2	8/มิย/54	ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการออกแบบชุมชนเมือง	บรรยาย	ฟังบรรยาย(S)	อ. สิทธิธา	
3	15/มิย/54	แนวคิดและทฤษฎีในการออกแบบชุมชนเมือง วิวัฒนาการของการออกแบบชุมชนเมือง	บรรยาย มอบหมายหัวข้อ การค้นคว้า	ฟังบรรยาย(S)	อ. เขมโชค	
4	22/มิย/54	ปรากฏการณ์ทางการพัฒนาชุมชนเมืองที่น่าสนใจ	นำสัมมนา	สัมมนากลุ่ม นำเสนอผล งานค้นคว้า	อ. เขมโชค	สัมมนา 1
5	29/มิย/54	องค์ประกอบหลักของการออกแบบชุมชนเมือง 1 - Land use - Building form & Massing	บรรยาย	ฟังบรรยาย(S)	อ. สิทธิธา	ส่วนที่ 2 ภาคสาระ ออกแบบ
6	6/กค/54	องค์ประกอบหลักของการออกแบบชุมชนเมือง 2 - Circulation & Parking - Pedestrian ways	บรรยาย	ฟังบรรยาย(S)	อ. เขมโชค	
7	13/กค/54	องค์ประกอบหลักของการออกแบบชุมชนเมือง 3 - Open space - Activity support (Life between buildings) - Street furniture/ Trees in Urban design	บรรยาย มอบหมายหัวข้อ การค้นคว้า	ฟังบรรยาย(S)	อ. สิทธิธา	
8	20/กค/54	กรณีศึกษางานออกแบบชุมชนเมืองที่น่าสนใจ Urban Design Case Study	นำสัมมนา	สัมมนากลุ่ม นำเสนอผล งานค้นคว้า	อ. สิทธิธา	สัมมนา 2
สอบกลางภาค (จันทร์ที่ 25 ก.ค.54 – ศุกร์ที่ 29 ก.ค.54)						
9	3/ตค/54	เทคนิคการสำรวจ และวิเคราะห์เมือง 1	บรรยาย และ นำปฏิบัติการ ตรวจแบบ	ฟังบรรยาย(S)	อ. สิทธิธา	ส่วนที่ 3 ข้อมูล & วิเคราะห์
10	10/ตค/54	เทคนิคการสำรวจ และวิเคราะห์เมือง 2	บรรยาย และ นำปฏิบัติการ ตรวจแบบ	ฟังบรรยาย(S)	อ. เขมโชค	

ตารางการสอนวิชา 804 417 การออกแบบชุมชนเมืองเบื้องต้น (ต่อ)

ลำดับคำ	ว/ค/ป	หัวข้อที่สอน	กิจกรรม		อาจารย์	หมายเหตุ
			ผู้สอน	นักศึกษา		
11	17/ตค/54	การสรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอแนวทางพัฒนาในการออกแบบชุมชนเมือง ส่วนที่ 1 การปฏิบัติงานภาคสนาม	บรรยาย และ นำปฏิบัติการ ตรวจสอบ	ฟังบรรยาย(S) และปฏิบัติการ	อาจารย์ทุกท่าน	ส่วนที่ 4 สังเคราะห์& ออกแบบ
12	24/ตค/54	การสรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอแนวทางพัฒนาในการออกแบบชุมชนเมือง ส่วนที่ 2 - การสรุปประเด็นสำคัญ (Key issues) ในการออกแบบชุมชนเมือง	บรรยาย และ นำปฏิบัติการ ตรวจสอบ	ฟังบรรยาย(S) และปฏิบัติการ	อาจารย์ทุกท่าน	
13	31/ตค/54	การสรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอแนวทางพัฒนาในการออกแบบชุมชนเมือง ส่วนที่ 3 - การสร้างกรอบแนวคิด (Design framework) การกำหนดแนวคิดหลัก และแนวทางเฉพาะในการออกแบบชุมชนเมือง (Key concepts and Themes)	บรรยาย และ นำปฏิบัติการ ตรวจสอบ	ฟังบรรยาย(S) และปฏิบัติการ	อาจารย์ทุกท่าน	
14	7/มย/54	กรณีศึกษาด้านการออกแบบชุมชนเมือง 1	นำสัมมนา	สัมมนา นำเสนอผล งานค้นคว้า	อ. สิทธา	สัมมนา 3
15	14/มย/54	กรณีศึกษาด้านการออกแบบชุมชนเมือง 2	นำสัมมนา	สัมมนา นำเสนอผล งานค้นคว้า	อ. เขมโชค	สัมมนา 4
สอบปลายภาค (จันทร์ที่ 19 ก.ย.54- ศุกร์ที่ 6 ต.ค.54)						
16		FINAL PROJECT	ตรวจงาน	นำเสนอผลงาน ครั้งสุดท้าย Final	อาจารย์ทุกท่าน	กำหนด นัดหมาย ภายหลัง

หมายเหตุ : ตารางเรียนข้างต้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

การเรียนการสอนในแต่ละลำดับคำ จะเน้นที่การบรรยายโดยอาจารย์ผู้สอน และการให้นักศึกษาได้มีการพูดคุยซักถาม มีการสัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงการให้นักศึกษาได้มีโอกาสเลือกทำงาน Assignment ย่อย และ Final Project ตามหัวข้อและประเด็นที่นักศึกษาให้ความสนใจและมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชา และมุ่งให้นักศึกษาได้ฝึกการค้นคว้าข้อมูลทั้งจากในหนังสือ และจากอินเทอร์เน็ต กล่าวโดยสรุปแล้ว วิชา "การออกแบบชุมชนเมืองขั้นแนะนำ" นี้จึงมีการใช้กิจกรรม E-learning เสริมในการศึกษาและมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered) แทรกอยู่ในการเรียนการสอนในทุกๆ รายลำดับคำ

6. กิจกรรมที่เป็น e-learning

การแนะนำเว็บไซต์ที่น่าสนใจเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาเพิ่มเติมนอกชั้นเรียน

7. กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student center)

รูปแบบการเรียนการสอนเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การสร้างโจทย์เพื่อทำการออกแบบ และการสามารถพัฒนาแบบได้อย่างมีกระบวนการ

8. เอกสารอ้างอิงและหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กำธร กุลชล. การออกแบบชุมชนเมืองคืออะไร: การหาคำตอบในรอบ 20 ปี. กรุงเทพมหานคร: 2545.

ระพีพร โรจนประดิษฐ์. เอกสารประกอบการสอนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิชา การวางแผนภาค และเมือง และการออกแบบชุมชนเมือง เรื่องการรวบรวมทฤษฎีการออกแบบชุมชนเมืองโดยสังเขป. (ม.ป.ท) (ม.ป.พ).

สิทธิพร ภิรมย์รัตน์. การวางแผน และผังชุมชนเมือง: ประสบการณ์ของสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์, 2541.

Booth, Norman K. Basic elements of landscape architectural design. New York: Elsevier, 1985.

Gehl, J. Life between building. New York: Van Nostrand Reinhold, 1987.

Spreiregen P. Urban Design: The Architecture of Towns and Cities. American Institute of Architecture. New York : McGraw-Hill Book Company, 1965

Shirvani, Hamid. The urban design process. New York: Van Nostrand Reinhold, 1985.

Moughtin, Cliff. and others (editors). Urban design: Method and techniques (2nd edition). Oxford: Architectural Press, 2003.

Lang, J. Urban design: The American experience. New York: Van Nostrand Reinhold, 1994.